

II НИВО Професионално звање: СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА	
НАСТАВНИ ПЛАН (силабус)	
ПРЕДМЕТ 9. ПРИМЈЕНА ФИНАНСИЈСКОГ МЕНАЏМЕНТА	
1.	<p>ЦИЉ</p> <p>Подизање нивоа знања и разумијевања метода финансијског менаџмента у анализи предности различитих извора финансирања и могућности капиталних улагања.</p>
2.	<p>ОСНОВНЕ ВЈЕШТИНЕ</p> <p>Након положеног испита кандидати би требали бити оспособљени за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинисање улоге и сврхе финансијског менаџмента, - оцјену ефикасног управљања сталном и обртном имовином и капиталом, - оптимизацију извора финансирања, - кориштење одговарајућих метода за процјену исплативости капиталних улагања.
3.	<p>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ</p> <p>Наставни план из предмета Примјена Финансијског менаџмента претпоставља знања стечена током студија (или другог облика формалног образовања), као и знања стечена у вишегодишњој пракси кандидата за полагање овог испита.</p> <p>Упознавање кандидата с основним правилима и принципима финансијског менаџмента, управљања финансијама предузећа и функционисања финансијског тржишта. Као резултат унапређења знања из ове области је могућност објективне идентификације, анализе и рјешавања карактеристичних проблема с којима се финансијски менаџери предузећа сусрећу током пословања. Кандидати стичу знања о улози финансијског менаџера у области финансирања, инвестирања и управљања финансијама предузећа, те овладавају основама финансијске логике, финансијских метода и техника одабраних у складу са захтјевима тржишта рада за кадровима овог профила.</p>
4.	<p>ДЕТАЉНИ НАСТАВНИ ПЛАН</p> <p>УВОД У ФИНАНСИЈСКИ МЕНАЏМЕНТ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ПОЈАМ, ЗНАЧАЈ И ПРЕДМЕТ ИЗУЧАВАЊА ФИНАНСИЈСКОГ МЕНАЏМЕНТА 2. ПОДРУЧЈА УПРАВЉАЊА И ПОСЛОВИ ФИНАНСИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ 3. СИМПТОМИ И УЗРОЦИ ФИНАНСИЈСКЕ КРИЗЕ У ПРЕДУЗЕЋУ <p>I ПРЕДУЗЕЋЕ И ФУНКЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ПРЕДУЗЕЋЕ И ЦИЉ ПРЕДУЗЕЋА 2. ПОСЛОВНЕ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА И ЊИХОВИ ЗАДАЦИ 3. ОДНОС ФИНАНСИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ И ДРУГИХ ПОСЛОВНИХ ФУНКЦИЈА 4. МЈЕСТО ФИНАНСИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ У ПРЕДУЗЕЋУ 5. ПОДРУЧЈА УПРАВЉАЊА И ПОСЛОВИ ФИНАНСИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ 6. ПОРЕСКО ОКРУЖЕЊЕ <p>A) ДИРЕКТНИ ПОРЕЗИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Порез на доходак 6.2. Порез на добит

- 6.2.1. Номинална и ефективна стопа пореза на добит
- 6.2.2. Обухватање пореза на добит у финансијским извјештајима
 - 6.2.2.1. Интегрисани модел
 - 6.2.2.2. Модел одложених пореза
- 6.2.3. Механизми умањења обавеза по основи пореза на добит
 - 6.2.3.1. Трансферне цијене
 - 6.2.3.2. Утањена капитализација
 - 6.2.3.3. Избјегавање двоструког опорезивања
 - 6.2.3.4. Групно опорезивање
 - 6.2.3.4. Пренос пореског губитка код статусних промјена
 - 6.2.3.5. Порески рајеви и *offshore* центри

Б) ИНДИРЕКТНИ ПОРЕЗИ

- 6.3. Основни појмови о ПДВ-у
- 6.4. У чему је разлика ПДВ-а од пореза на промет?
- 6.5. Утицај пореза на додату вриједност на финансијски положај предузећа
 - 6.5.1. Утицај пореза на финансијски положај предузећа с аспекта рокова наплате потраживања од купаца и рокова плаћања обавеза према добављачу
 - 6.5.2. Утицај пореза на финансијски положај предузећа с аспекта мање наплаћеног од плаћеног пореза на додату вриједност
 - 6.5.3. Утицај различите висине додате вриједности на финансијски положај предузећа
 - 6.5.4. Могуће смањење негативног утицаја пореза на додату вриједност на финансијско напрезање и финансијски положај

II ФИНАНСИЈСКА ПОЛИТИКА И ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА

- 1. ФИНАНСИЈСКА ПОЛИТИКА
- 2. ЦИЉ ФИНАНСИЈСКЕ ПОЛИТИКЕ
- 3. НАЧЕЛА ФИНАНСИЈСКЕ ПОЛИТИКЕ
 - 3.1. Начело финансијске стабилности
 - 3.2. Начело рентабилности
 - 3.3. Начело ликвидности
 - 3.4. Начело финансирања у складу с ризиком
 - 3.5. Начело финансијске еластичности
 - 3.6. Начело независности
 - 3.7. Начело оптималног активизационог дјеловања слике финансирања
- 4. ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА
 - 4.1. Вертикална правила финансирања
 - 4.1.1. Однос властитог и позајмљеног капитала
 - 4.1.2. Однос основног и резервног капитала
 - 4.2. Хоризонтална правила финансирања
 - 4.2.1. Златна правила финансирања
 - 4.2.1.1. Златно банкарско правило финансирања
 - 4.2.1.2. Златна билансна правила
 - 4.3. Остала правила финансирања

III ФИНАНСИЈСКА ТРЖИШТА

- 1. НОВЧАНО ТРЖИШТЕ
 - 1.1. Дефиниција и улога новчаног тржишта
 - 1.2. Врсте новчаног тржишта
 - 1.3. Институционални облици новчаног тржишта
 - 1.4. Инструменти новчаног тржишта – краткорочни вриједносни папири
 - 1.4.1. Депозитни сертификат
 - 1.4.2. Благајнички запис пословних банака
 - 1.4.3. Благајнички запис централне банке
 - 1.4.4. Комерцијални запис

- 1.4.5. Банкарски акцепт
- 1.4.6. Трасирана мјеница
- 1.4.7. Државне обвезнице
- 1.4.8. Уговор о откупу вриједносних папира
- 1.5. Функционисање новчаног тржишта
- 1.5.1. Функционисање тржишта краткорочних вриједносних папира
- 2. ТРЖИШТЕ КАПИТАЛА
- 2.1. Појам и улога тржишта капитала
- 2.2. Формирање понуде и потражње капитала
- 2.2.1. Формирање понуде капитала
- 2.2.2. Формирање потражње капитала
- 2.3. Институционални облици тржишта капитала и облици трговања капиталом
- 2.4. Дугорочни вриједносни папири
- 2.4.1. Дионице
- 2.4.1.1. Обична дионица
- 2.4.1.1.1. Тржишна вриједност обичне дионице
- 2.4.1.2. Преференцијалне дионице
- 2.4.2. Дугорочне обвезнице
- 2.5. Специјализовани посредници у трговању дугорочним вриједносним папирима
- 2.6. Начин трговања дугорочним вриједносним папирима
- 2.7. Берза дугорочних вриједносних папира (ефеката)
- 2.7.1. Појам и функција берзе ефеката
- 2.7.2. Типови берзе ефеката
- 2.7.3. Начин рада берзе ефеката
- 2.8. Дистрибуција вриједносних папира
- 3. ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ
- IV ФИНАНСИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА**
- 1. САМОФИНАНСИРАЊЕ
- 1.1. Скривени облици самофинансирања
- 1.2. Интерни извори самофинансирања
- 1.3. Екстерни извори самофинансирања
- 1.4. Бруто и нето средства за самофинансирање
- 1.5. Разврставање властитих извора финансирања по року расположивости и трошковима финансирања
- 2. ЗАЈЕДНИЧКА УЛАГАЊА
- 2.1. Појам, циљеви и облици заједничких улагања
- 2.1.1. Финансијско извјештавање о интересима у заједничком улагању
- 2.2. Вредновање заједничког улагања
- 2.3. Утврђивања пропорције расподеле нето добити, покрића губитка и стопе накнаде за уложени капитал
- 2.4. Садржај уговора о заједничком улагању
- 2.5. Обрачун финансијског резултата заједничког улагања и расподеле нето добити
- 3. КРЕДИТИРАЊЕ
- 3.1. Појам и врсте кредита
- 3.2. Међуусловљеност обима и структуре имовине и извора финансирања
- 3.3. Квантификација потребних додатних средстава за предузеће
- 3.4. Облици кредита
- 3.4.1. Конткорентни (*overdraft*) кредит

- 3.4.2. *Кредитна линија*
- 3.4.3. *Револвинг кредит*
- 3.4.4. *Ломбардни кредити*
- 3.4.5. *Акцептни кредит*
- 3.4.6. *Рамбурсни кредит*
- 3.4.7. *Авални (гаранцијски) кредит*
- 3.4.8. *Винкулацијски кредит*
- 3.4.9. *Хипотекарни кредит*
- 3.4.10. *Инвестицијски кредит*
- 3.4.11. *Продана обвезница и комерцијални запис*
- 3.6. *Цијена кредита*

4. СПЕЦИФИЧНИ ОБЛИЦИ ФИНАНСИРАЊА

- 4.1. *Финансирање из спонтаних (аутономних) извора*
 - 4.1.1. *Финансирање разграничењем нето зарада*
- 4.2. *Финансирање из факторинга*
 - 4.2.1. *Појам, значај и функционисање факторинга*
 - 4.2.2. *Врсте факторинга*
 - 4.2.2.1. *Отворени и скривени (неотворени) факторинг*
 - 4.2.2.2. *Домаћи и међународни факторинг*
 - 4.2.3. *Трошкови факторинг аранжмана*
 - 4.2.4. *Рачуноводствени аспект факторинга*
 - 4.2.5. *Увјети и ограничења развоја факторинга код нас*
- 4.3. *Финансирање из форфетинга*
 - 4.3.1. *Појам, значај и функционисање форфетинга*
 - 4.3.2. *Учесници у форфетинг аранжману*
 - 4.3.3. *Трошкови форфетинга*
- 4.4. *Финансирање из лизинга*
 - 4.4.1. *Отклањање дилеме купити или закупити*
 - 4.4.2. *Рачуноводствени аспект лизинга*
- 4.5. *Франшизинг аранжман*
 - 4.5.1. *Појам, значај и предмет франшизинга*
 - 4.5.2. *Врсте франшизинга*

5. ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ФИНАНСИРАЊУ

- 5.1. *Цијена појединачних извора финансирања*
 - 5.1.1. *Цијена позајмљеног капитала*
 - 5.1.2. *Цијена властитог капитала*
 - 5.1.2.1. *Цијена капитала од емисије преференцијалних (приоритетних) дионица*
 - 5.1.2.2. *Цијена капитала од емисије обичних дионица*
 - 5.1.2.2.1. *Capital Asset Pricing Model (CAPM)*
 - 5.1.2.2.2. *Гордонов модел раста*
 - 5.1.2.2.3. *Принос на обвезнице плус премија за ризик*
 - 5.1.2.3. *Цијена акумулираног добитка и амортизације*
- 5.3. *Просјечна цијена капитала*
- 5.4. *Маргинална цијена капитала*

V АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

1. АНАЛИЗА ПРИНОСНОГ, ИМОВИНСКОГ И ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА

- 1.1. *Анализа приносног положаја*
 - 1.1.1. *Биланс успјеха*
 - 1.1.2. *Структура финансијског резултата и успјешности биланса*
 - 1.1.3. *Ризик остварења резултата редовне активности, доња тачка рентабилности и стопа еластичности*
 - 1.1.4. *Финансијска моћ*
 - 1.1.5. *Рентабилност*

1.2. АНАЛИЗА ИМОВИНСКОГ ПОЛОЖАЈА

1.2.1. Структура активе

1.2.2. Структура и ефикасност оперативне имовине

1.2.3. Структура, стање и ефикасност сталне имовине

1.2.4. Структура, стање и ефикасност обртне имовине

1.3. АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА

1.3.1. Биланс стања

1.3.2. Структура пасиве с освртом на структуру капитала

1.3.3. Ликвидност

1.3.4. Финансијска стабилност

1.3.5. Задуженост (адекватност капитала)

1.3.6. Солвентност

1.4. АНАЛИЗА ГОТОВИНСКИХ ТОКОВА

1.4.1. Биланс готовинских токова

1.5. Z-score модел за оцјењивање кредитног бонитета

1.5.1. Оцјена бонитета предузећа

1.5.1.1. Оцјена бонитета предузећа на основу анализе финансијског, имовинског и приносног положаја

1.5.1.2. Оцјена бонитета предузећа на основу Z-score модела

VI ФИНАНСИЈСКО ПЛАНИРАЊЕ

1. ПЛАНСКИ БИЛАНС УСПЈЕХА И СТАЊА

1.1. Прва варијанта планског биланса успјеха и стања

1.1.1. Прва варијанта планског биланса успјеха

1.1.2. Прва варијанта планског биланса стања

1.2. Оцјена финансијског положаја, утврђивање циљног добитка и испитивање могућности његовог остварења

1.2.1. Оцјена финансијског положаја

1.2.2. Утврђивање циљног добитка

1.2.3. Испитивање могућности остварења циљног добитка

1.3. Коначна варијанта планског биланса успјеха и стања

1.3.1. Коначна варијанта планског биланса успјеха

1.3.2. Коначна варијанта планског биланса стања

2. ПОСЛОВНИ И ФИНАНСИЈСКИ РИЗИК И ПОСЛОВНИ И ФИНАНСИЈСКИ ЛЕВЕРИЦ

2.1. Пословни ризик и пословни леверич

2.2. Финансијски ризик и финансијски леверич

2.3. Укупан ризик и сложени леверич

2.4. Тачка индиферентности финансирања

3. ПЛАН ТОКОВА ГОТОВИНЕ

3.1. Плански биланс токова готовине

3.2. План токова нето обртног фонда

3.3. Динамичко планирање прилива и одлива готовине

VII ИНВЕСТИЦИЈСКИ ПРОЈЕКТИ

1. ВРЕМЕНСКА ВРИЈЕДНОСТ НОВЦА

2. ПОЈАМ И КВАНТИФИКОВАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈА

3. ПРОЈЕКЦИЈА РЕЗИДУАЛНЕ ВРИЈЕДНОСТИ, ПРИХОДА И РАСХОДА ИНВЕСТИЦИЈСКОГ ПРОЈЕКТА

4. ПРОЈЕКЦИЈА ДОБИТКА И НЕТО НОВЧАНОГ ТОКА ИНВЕСТИЦИЈСКОГ ПРОЈЕКТА

5. ПОЈАМ И КВАНТИФИКОВАЊЕ ЦИЈЕНЕ КАПИТАЛА

- 6. ИНВЕСТИЦИЈСКИ ПРОЈЕКТИ А и Б
- 6.1. ИНВЕСТИЦИЈСКИ ПРОЈЕКАТ А
- 6.2. ИНВЕСТИЦИЈСКИ ПРОЈЕКАТ Б
- 7. ФИНАНСИЈСКА ОЦЈЕНА И РАНГИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈСКИХ ПРОЈЕКАТА
- 7.1. Динамичке методе оцјене и рангирање инвестицијских пројеката
- 7.1.1. *Метода нето садашње вриједности*
- 7.1.2. *Метода интерне стопе приноса*
- 7.2. Статичке методе оцјене и рангирања инвестицијских пројеката
- 7.2.1. *Метода рока поврата*
- 7.2.2. *Рачуноводствена оцјена*
- 8. ОЦЈЕНА ЛИКВИДНОСТИ ПРОЈЕКТА
- 9. ИНВЕСТИРАЊЕ У ГРАНИЦАМА ПОСТОЈЕЋЕГ КАПАЦИТЕТА
- 10. НЕИЗВЈЕСНОСТ И АНАЛИЗА НЕИЗВЈЕСНОСТИ

- 10.1. *Неизвјесност*
- 10.2. *Анализа неизвјесности*
- 10.2.1. *Анализа еластичности*
- 10.2.2. *Анализа осјетљивости*
- 10.2.3. *Анализа вјероватности*
- 10.2.4. *Стандардна девијација и коефицијент варијанце*

VIII ФИНАНСИЈСКО УПРАВЉАЊЕ

- 1. УПРАВЉАЊЕ ТРАЈНИМ И ДУГОРОЧНИМ КАПИТАЛОМ
- 1.1. *Управљање трајним капиталом*
- 1.2. *Управљање дугорочним резервирањима*
- 1.3. *Управљање дугорочним обавезама*
- 2. УПРАВЉАЊЕ СТАЛНОМ ИМОВИНОМ
- 2.1. *Управљање нематеријалним улагањима*
- 2.2. *Управљање основним средствима*
- 2.3. *Управљање дугорочним финансијским пласманима*
- 2.4. *Одржање реалне вриједности основних средстава*
- 3. УПРАВЉАЊЕ КРАТКОРОЧНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОБАВЕЗАМА И ОБАВЕЗАМА ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА
- 3.1. *Управљање краткорочним финансијским обавезама*
- 3.2. *Управљање обавезама према добављачима*
- 4. УПРАВЉАЊЕ ОБРТНИМ СРЕДСТВИМА
- 4.1. *Управљање нето обртним средствима*
- 4.1.1. *Појам и разлози држања нето обртних средстава*
- 4.1.2. *Методe финансирања нето обртних средстава*
- 4.1.2.1. *Конзервативна метода финансирања нето обртних средстава*
- 4.1.2.2. *Агресивна метода финансирања нето обртних средстава*
- 4.1.2.3. *Компромисна метода финансирања нето обртних средстава*
- 4.2. *Управљање залихама*
- 4.2.1. *Управљање залихама материјала*
- 4.2.2. *Управљање залихама полупроизвода и недовршене производње*
- 4.2.3. *Управљање залихама готових производа*
- 4.2.4. *Систем управљања залихама*
- 4.2.5. *Just – in – time систем управљања залихама*
- 4.2.6. *Мјерење успјешности управљања залихама*
- 4.3. *Управљање сталним средствима намијењеним продаји*
- 4.4. *Управљање потраживањима од купаца*
- 4.4.1. *Кредитни бонитет купца*
- 4.4.2. *Услови продаје*
- 4.5. *Управљање готовином*
- 4.5.2. *Минимални салдо готовине и ликвидна резерва*

	<p>4.5.3. <i>Пласман периодичних вишкова готовине</i></p> <p>4.5.4. <i>Оптimalни однос готовине и вриједносних папира</i></p>
5.	<p>НАЧИН ИСПИТИВАЊА</p> <p>Испит се полаже писмено и траје 180 минута.</p> <p>Испит се састоји од 20 тест питања вишеструког избора и 2 задатка, који обухваћату цјелокупни наставни програм овог предмета.</p> <p>Задаци се вреднују са по 30 бодова (2 x 30 = 60 бодова), а свако тест питање са по 2 бода (20 x 2 = 40 бодова). Максималан број бодова који је могуће освојити на испиту је 100, а критериј пролазности је 50%, односно 50 бодова.</p>

Прилог 1.

Литература за предмет 9. Примјена финансијског менаџмента

1. Микеревић, Д., *Финансијски менаџмент*, Економски факултет Бања Лука и Финрар, Бања Лука, 2018. (поглавља: I – VIII)
2. Van Horne J. С., Wachowicz, J. М., J. М., *Основе финансијског менаџмента*, Мате, Загреб, 2014.